

De cliënt als co-onderzoeker een onbeperkte samenwerking

Esmee en Denise onderzoeken samen de effecten van **DigiContact**. Een bijzonder onderzoek, want Denise krijgt ondersteuning van Philadelphia en is ervaringsdeskundige. Wat maakt deze samenwerking speciaal, hoe pak je het goed aan en wat zijn de ervaringen?

Philadelphia
digicontact

Esmee en Denise werken samen om onderzoek te doen naar DigiContact, een nieuwe vorm van ondersteuning op afstand via beeldbellen.

Denise is vrijwilliger bij een poppodium/filmhuis en wordt ambulantly begeleid door Philadelphia. Esmee is orthopedagoog en werkt als onderzoeker.

Denise solliciteerde op de vacature van co-onderzoeker en werd aangenomen.

Door samen te werken aan dit onderzoek, willen ze de stem van de mensen waar ze onderzoek naar doen tot hun recht laten komen.

“Mensen hebben vaak vooroordelen en er is een kloof tussen de wereld van de cliënt en de professional. Ik heb het idee dat er in organisaties weinig mogelijkheden zijn voor samenwerking tussen cliënt en professional. Misschien is het een stukje angst of weten ze niet dat het juist ook een meerwaarde kan hebben om de krachten te bundelen.”

Denise

Esmee

“Denise bezit als ervaringsdeskundige over kennis die ik als onderzoeker niet heb. Zij weet bijvoorbeeld welke taalgebruik begrijpelijk is voor de cliënt. Dat is van grote meerwaarde in het onderzoek.”

Esmee: "Als onderzoeker ben ik gewend om snel door te werken. Als je elkaar echt bij alles wilt betrekken, kost dat veel tijd. Ik merkte dat Denise in een ander tempo werkt en bijvoorbeeld meer tijd nodig heeft om documenten te lezen. Ik hielp haar door de werkzaamheden op te delen in kleine onderdelen. Ik moest accepteren dat niet alles zo snel ging als ik gewend was."

Denise: "Een belangrijk onderdeel van onderzoeken is het analyseren van data. Ik vond het erg moeilijk om aan te geven dat dit voor mij te hoog gegrepen was. Daardoor kreeg ik er een weerstand tegen en verliep de uitvoering niet erg soepel. Voor mij is het belangrijk om grip te hebben op een situatie en dat lukte in dit geval niet goed."

Esmee: "Wij hebben in deze samenwerking goed gekeken wat elkaars kwaliteiten en valkuilen zijn. Zo vulden we elkaar aan en konden het onderzoeksproject naar een hoger niveau tillen."

Meerwaarde

Hoewel samenwerking tussen een professioneel onderzoeker en een co-onderzoeker met een beperking wat extra inspanning vereist, levert het ook veel voordelen op.

Doordat Denise vanuit haar ervaring, als cliënt, kan spreken, luisteren mensen aandachtig naar haar. Het spoort de medewerkers aan om anders te denken over waar ze in de praktijk mee bezig zijn. Zo zien ze hun werk vanuit een ander perspectief.

Cliënten die geïnterviewd werden door Denise, stelden zich sneller en meer open omdat ze weten dat zij zelf ook ondersteuning krijgt. 'Een van hen zijn' schept vertrouwen. Daarnaast spreekt Denise de taal van de cliënt. Ze formuleert vragen kort, bondig en op het niveau van de cliënt waardoor de vragen goed begrepen worden.

Effectief samenwerken

Effectief samenwerken vereist altijd van beide kanten inspanning. Je moet elkaar leren kennen, weten wat elkaars kwaliteiten en valkuilen zijn en rekening met elkaar houden. Als onderzoeker aan de slag gaan met een co-onderzoeker die een (verstandelijke) beperking heeft, vereist nog net iets meer aanpassingsvermogen.

In de communicatie is het belangrijk dat je open bent, goed luistert en vragen durft te stellen. Dit om onduidelijkheden te voorkomen. Vooral voor Denise was het krijgen van duidelijkheid belangrijk. Bijvoorbeeld over hoe ze het beste te werk kon gaan. Het is belangrijk dat je het aan durft te geven als iets te moeilijk is. Voor iemand zonder beperking zijn veel zaken gelijk duidelijk terwijl iemand met een beperking iets meer tijd nodig heeft.

Praat met elkaar over wat je wel en niet kunt, wat je lastig vindt en zoek samen naar een oplossing zodat het onderzoek goed door blijft lopen.

Als onderzoeker zul je soms meer geduld moeten hebben. De co-onderzoeker is niet gewend om onderzoek te doen. Dat betekende voor Esmee dat ze soms wat meer en vaker iets uit moest leggen. Maar ook moest durven door te vragen als ze merkte dat Denise met iets zat dat ze moeilijk vond. Om te zorgen dat je effectief kunt samenwerken aan een onderzoek zijn flexibiliteit in je werkritme en soms ook aanpassingen in de uitvoering nodig.

Persoonlijke groei

Esmee: "Ik heb geleerd om meer los te laten.

Als Denise de leiding had bij een interview leverde het juist mooie informatie op omdat zij dingen vroeg die niet in mij op zouden komen. Ik ben mij nog bewuster geworden dat ervaringskennis van groot belang is. Hierdoor opende Denise in gesprekken deuren en verlaagde zij de drempel. Dit maakte dat ik anders ging kijken naar onderzoek doen.

Mensen vroegen mij of het moeilijk is om samen te werken met een co-onderzoeker die een beperking heeft. Dat raakte mij, want ik werk met Denise samen, gelijkwaardig, net zoals met andere collega's. Alleen heeft zij iets meer begeleiding nodig.

Toch merkte ik dat ik vaak niet door durfde te vragen omdat ik niet wilde dat Denise het gevoel had dat ik haar controleerde of niet respecteerde. Door dit bespreekbaar te maken, kwam ik erachter dat het beter en respectvoller is om wel je gevoelens te benoemen."

Denise: "Ik heb geleerd dat ik het niet erg vind dat ik lager ben opgeleid. Doordat Esmee en ik ook op papier collega's werden en betaald kregen voor ons werk, voelde het heel gelijkwaardig. Ik kwam erachter dat ik een praktijkmens ben en dat ik graag met mensen wil werken. Daar krijg ik energie van.

Ik ben wel zelfverzekerder geworden en zag dat ik uiteindelijk meer dingen ging begrijpen dat maakt dat ik meer lef kreeg om door te gaan. Ik heb gemerkt dat wanneer je het gewoon aangaat, het juist iets moois kan opleveren, namelijk het besef dat je wel iets kunt."

Tips

voor het samenwerken in onderzoek met iemand met een (verstandelijke)beperking

- Neem de tijd om alles goed voor te bereiden
- Stel een werkplan op
- Maak duidelijke afspraken over de rol- en taakverdeling
- Wees open, duidelijk en luister naar elkaar
- Durf te vragen
- Als je iets niet begrijpt, praat er dan over
- Ken elkaars kwaliteiten, valkuilen en grenzen
- Benut elkaars kennis en ervaringen
- Heb respect voor elkaar

Bij Philadelphia vinden we de ervaringsdeskundigheid van mensen met een (verstandelijke) beperking belangrijk. We stimuleren daarom - onder meer in onderzoek - de samenwerking tussen mensen met en zonder beperking. Heb je vragen of ben je op zoek naar een samenwerking? Neem dan contact op met Karin Volkers, beleidsmedewerker Kennis en coördinator wetenschappelijk onderzoek: k.volkers@philadelphia.nl

